

(Gäller fr.o.m. 090101)

Pool Biljard – Allmänna spelregler

Tillägg

I händelse av oklarheter och/eller om en tvist uppstår vad avser hur en regel skall tolkas, så gäller WPA:s regler på originalspråket (engelska).

[Kommentarer till den Engelska originaltexten samt den Svenska översättningen: För enkelhetens skull har maskulina pronomen används i texten och inte för att peka ut något speciellt kön av vare sig spelare, domare eller tävlingsledare. Ordet ”spel” syftar på en speciell disciplin t ex nine ball, inte till varje upplägg i ett spel.]

Innehåll

	Sidan
<u>1. Allmänna regler</u>	5
1.1 Spelarens ansvar.....	5
1.2 Tekning.....	5
1.3 Användande av utrustning.....	5
1.4 Återplacering av bollar.....	5
1.5 Boll i hand.....	5
1.6 Annonserad stöt (Dessäng).....	6
1.7 Bollar som rör sig.....	6
1.8 Återplacering av bollar.....	6
1.9 Påverkan av utomstående.....	6
1.10 Protest.....	6
1.11 Uppgiven match.....	6
1.12 Dödläge.....	6
<u>2. Nine Ball</u>	7
2.1 Bestämna öppningsstöt.....	7
2.2 Upplägg i Nine ball.....	7
2.3 Korrekt öppningsstöt.....	7
2.4 Stöten efter sprängning – Push Out.....	7
2.5 Fortsatt spel.....	7
2.6 Återplacering av bollar – Nine ball.....	7
2.7 Standard fel.....	8
2.8 Allvarliga fel.....	8
2.9 Dödläge.....	8

	Sidan
<u>3. Eight Ball</u>	9
3.1 Bestämna öppningsstöt	9
3.2 Upplägg i Eight ball	9
3.3 Korrekt öppningsstöt	10
3.4 Öppet bord/Val av bollgrupp	10
3.5 Fortsatt spel	10
3.6 Stötar som måste annonseras	10
3.7 Återplacering av bollar – Eight ball	10
3.8 Förlust av upplägg	10
3.9 Standard fel	10
3.10 Allvarliga fel	11
3.11 Dödläge	11
<u>4. 14-1 Kontinuerlig nummerboll</u>	12
4.1 Bestämna öppningsstöt	12
4.2 Uppläggning av bollar	12
4.3 Korrekt öppningsstöt	12
4.4 Fortsatt spel och vinst av match	12
4.5 Stötar som måste annonseras	12
4.6 Återplacering av bollar – 14-1	12
4.7 Poängräkning	12
4.8 Speciella situationer vid uppläggning av bollar	13
4.9 Standard fel	14
4.10 Fel i öppningsstöten	14
4.11 Allvarliga fel	14
4.12 Dödläge	14

	Sidan
<u>5. Black Ball</u>	15
5.1 Definitions	15
Free shot.....	15
Baulk.....	15
Snookered.....	15
Ball On.....	15
5.2 Equipment	15
5.3 Determining First Break	15
5.4 Black Ball Rack	15
5.5 Break Shot	15
5.6 Open Table / Choosing Groups	15
5.7 Continuing Play	15
5.8 Cue Ball in Hand in Baulk	15
5.9 Touching Balls	16
5.10 Playing from a Snooker	16
5.11 Spotting Balls	16
5.12 Stalemate	16
5.13 Standard Fouls	16
5.14 Loss of Rack Fouls	16
<u>6. Fouls</u>	17
6.1 Köbollen går i hål eller hoppar av bordet	17
6.2 Fel bollträff	17
6.3 Ingen boll i vall efter träff	17
6.4 Ingen fot i golvet vid stöt	17
6.5 Boll som hoppar av bordet	17
6.6 Touché	17
6.7 Dubbelstöt/Pressbollar	17
6.8 Fösning	17
6.9 Bollar som fortfarande rör sig	17
6.10 Fel placering av köboll	18
6.11 Felaktigt spel bakom huvudlinjen	18
6.12 Biljardkö på bordet	18
6.13 Stöta när det inte är spelarens tur	18
6.14 Tre fel i rad	18
6.15 Långsamt spel	18
6.16 Osportsligt uppträdande	18

	Sidan
<u>7. Rules/Regulations for Wheelchair Competition</u>	19
7.1 Player's Eligibility.....	19
7.2 Violations Resulting in Fouls.....	19
7.3 Wheelchair Requirements.....	19
<u>8. Definitioner som används i reglerna</u>	20
8.1 Delar av bordet.....	20
8.2 Stöt.....	20
8.3 Gjord boll.....	20
8.4 Boll i vall.....	20
8.5 Boll som lämnar bordet.....	21
8.6 Förlöp.....	21
8.7 Köboll.....	21
8.8 Nummerbollar.....	21
8.9 Set.....	21
8.10 Triangel/Upplägg.....	21
8.11 Sprängning/Öppningsstöt.....	21
8.12 Ingångar.....	21
8.13 Bollars position.....	21
8.14 Lägga tillbaks bollar på bordet.....	21
8.15 Återskapa bollars position.....	21
8.16 Hoppstöt.....	22
8.17 Safestöt.....	22
8.18 Kix.....	22
<u>9. Ten Ball</u>	23
9.1 Bestämna öppningsstöt.....	23
9.2 Upplägg i Ten Ball.....	23
9.3 Korrekt öppningsstöt.....	23
9.4 Stöten efter sprängning – Push Out.....	23
9.5 Annonsera och göra bollar.....	23
9.6 Safe.....	23
9.7 Felaktigt gjorda bollar.....	24
9.8 Fortsatt spel.....	24
9.9 Återplacering av bollar.....	24
9.10 Standard fel.....	24
9.11 Allvarliga fel.....	24
9.12 Dödläge.....	24

1. Allmänna regler

De följande allmänna reglerna skall användas i alla spel om inte specifika regler finns. I tillägget ”Allmänna tävlingsföreskrifter” finns regler som inte direkt är relaterade till spelets regler, som utrustning och organiserande av arrangemang.

1.1 Spelares ansvar

Det är spelarens skyldighet att känna till de regler, bestämmelser och tidsplaner som gäller för tävlingen. Medan tävlingens funktionärer skall göra sitt yttersta för att ha all sådan information färdig i god tid för spelarna, vilar det slutgiltiga ansvaret på spelaren själv.

1.2 Tekning

Tekningen är spelets första stöt och avgör spelordningen. Spelaren som vinner tekningen avgör vem som skall starta spelet.

Spelarna har varsin boll placerad bakom huvudlinjen. Spelarna stöter ungefär samtidigt och bollen måste få kontakt med fotvallen och sedan komma så nära huvudvallen som möjligt.

Tekningen är förlorad om spelarens boll:

- (a) Bollen rullar in på motståndarens bords halva;
- (b) har kontakt med fotvallen mer än en gång;
- (c) går i hål eller hoppar av bordet;
- (d) träffar långvallen; eller
- (e) bollen stannar i hörn hål bakom den förlängda linjen av kortvallens spets.

Spelarna får teka igen om:

- (a) en spelare stöter efter att motståndarens boll har träffat fotvallen;
- (b) det går inte att avgöra vilken boll som ligger närmast huvudvallen; eller
- (c) båda tekningarna är felaktiga.

1.3 Användande av utrustning

Utrustningen måste följa reglerna för WPA:s specifikationer. I allmänhet är spelarna inte tillåtna att introducera ny utrustning till spelet. Om spelaren är osäker på hur han får använda utrustningen så skall han rådgöra med tävlingsledningen innan matchen börjar. Utrustningen skall användas endast till det den ursprungligen är tänkt att användas till. (se [6.16 Osportsligt uppträdande](#).)

- (a) Spelkö – Spelaren tillåts att byta kö under matchen, så som sprängkö, hoppkö och spelkö. Spelaren får använda förlängare för att öka köns längd.
- (b) Krita – Spelaren får använda krita för att förhindra ”kix”. Han får använda sin egen krita så länge den inte missfärgar klädet.
- (c) Kratta – Spelaren får använda en kratta för att stödja kön under stöt. Spelaren får använda sin egen kratta så länge den är liknande standardkrattan.
- (d) Handske – Spelaren får använda en handske för bättre grepp eller glid funktion.
- (e) Puder – Spelaren får använda puder så länge det inte överdrivs och lämnar märken på bordet.

1.4 Återplacering av bollar

Bollar återplaceras (återgår till spel på bordet) genom att placera dem på fotpricken utan att flytta bollar som redan ligger på bordet. Om bollen inte kan läggas på fotpricken så skall den läggas så nära rakt bakom som det går och i kontakt (om det är möjligt) med den boll som hindrar upplägget på prick. Om köbollen är de bollar som hindrar upplägget på prick så skall bollen som läggs upp inte ha kontakt med köbollen. Om bollar hindrar upplägg bakom fotpricken så skall bollen läggas ovanför densamma.

1.5 Boll i hand

När spelaren har boll i hand så får han placera köbollen var han vill på bordet (se [8.1 Delar av bordet](#)) och får fortsätta att justera köbollen tills han gör sin stöt. (se [8.2 Stöt](#).) Spelaren får använda hela kön för att placera köbollen, däremot inte köladret i en framåtriktad rörelse. I en del spel och vid sprängningar, placeras köbollen ovanför huvudlinjen vid boll i hand. (se [6.10 Fel placering av köboll](#), och [6.11 Fel stöt bakom huvudlinjen](#).) När spelaren har boll i hand bakom huvudlinjen och alla spelbara bollar är bakom densamma så får han lägga den boll som är närmast huvudlinjen på fotpricken. Om två bollar är exakt lika nära huvudlinjen så får spelaren välja vilken han vill lägga på fotpricken. En boll som ligger mitt på huvudlinjen är spelbar.

1.6 Annonserad stöt (Dessäng)

I spel där spelaren skall ange dessäng så måste både boll och håll anges för alla stötar som inte är uppenbara. Detaljer såsom antal vallar eller kontakt med andra bollar behöver inte anges. Bara en boll kan annonseras vid varje stöt. För att en dessängstöt skall räknas så måste domaren förstå spelarens avsikt. Om domaren eller motståndaren inte är klar över spelarens avsikt så får dessa be spelaren annonsera stöten.

I ett dessängspel så kan spelaren välja att spela "safe" istället för att försöka att göra en boll, och stöten går över till motståndaren. Om bollar blir återplacerade efter en "safe" beror på det speciella spelets regler.

1.7 Bollar som rör sig

En boll kan flytta sig utan att någonting rör vid den. Detta kan bero på hårstrån, krita eller annat. Om inte bollen går i håll beroende på detta så räknas det som normalt och bollen återplaceras inte. Om bollen däremot går ned i ett håll beroende på detta så skall den återplaceras så exakt som möjligt där den senast låg. Om en boll faller ned i ett håll under eller just efter en stöt, och detta har en inverkan på stötens resultat, skall domaren återplacera stöten och den skall göras om. En spelare gör inget fel om en boll rör sig av egen kraft. Se [8.3 Gjorda bollar](#).

1.8 Återplacering av bollar

Om det blir nödvändigt att bollarna skall återplaceras eller rengöras, skall domaren återplacera bollarna efter bästa förmåga. Spelarna måste acceptera domarens omdöme vid återplacering.

1.9 Påverkan av utomstående

Om utomstående påverkar resultatet av en stöt skall domaren återplacera bollarna som de låg före stöten och stöten spelas om. Om den utomstående påverkan inte hade något att göra med resultatet av stöten skall domaren återplacera de flyttade bollarna och spelet fortsätter. Om bollarna inte kan återplaceras till sina ursprungliga positioner skall situationen behandlas som ett dödläge (se [1.12 Dödläge](#).)

1.10 Protest

Om en spelare anser att domaren har gjort ett fel så kan han be domaren att överväga sitt beslut eller frånvaran av beslut. Domarens beslut är sedan definitivt. Om spelaren ändå känner sig feldömd i situationen så kan han överklaga till tävlingsledningen. Domaren sätter matchen i "paus" medan tävlingsledningen fattar sitt beslut. (se punkt (d) i [6.16 Osportsligt uppträdande](#).) Foul måste annonseras omedelbart när de inträffar (se [6. Foul](#).)

1.11 Uppgiven match

Om en spelare ger upp så förlorar han matchen. Till exempel, om spelaren skruvar isär sin kö eller kastar in en handduk när motståndaren har en matchavgörande stöt, anses det att spelaren har gett upp.

1.12 Dödläge

Om domaren anser att spelarna inte försöker att avsluta upplägget så kan han besluta att spelarna får tre ingångar var vid bordet. Om domaren fortfarande anser att ingen försöker att avsluta upplägget så döms "Dödläge". Om båda spelarna är överens så kan "Dödläge" dömas innan spelarna gör sina tre stötar. Förfarandet vid "Dödläge" framgår av de speciella reglerna för de olika spelen.

2. Nine Ball

9-boll spelas med nio bollar numrerade från ett till nio och en köboll. Vid varje stöt måste köbollen först träffa den nummerboll på bordet som har det lägsta numret, men bollarna behöver inte göras i nummerordning. En spelare som gör en boll med en korrekt stöt får fortsätta tills han missar, gör ett fel, eller vinner upplägget genom att göra nian. Spelaren erhåller en poäng för varje gjord nia. Efter en missad stöt, skall motståndaren fortsätta från det läge, som den förra spelaren lämnat, men efter ett fel får motståndaren fortsätta med boll i hand över hela bordet. Spelarna behöver inte ange dessäng. En match slutar, när en av spelarna uppnår den förutbestämde distansen.

2.1 Bestämna öppningsstöt

Den spelare som vinner teckningen bestämmer vem som skall göra öppningsstöten (se 1.2 Tekning.) Varannan sprängning är standard, men § 15 i Allmänna tävlingsföreskrifter kan också tillämpas.

2.2 Upplägg i Nine ball

Nummerbollarna läggs upp så nära varandra som möjligt i en diamantform, med boll nummer ett längst upp och på fotpricken och boll nummer nio i mitten av diamanten. Övriga bollar har ingen speciell placering.

Se även § 4 i Allmänna tävlingsföreskrifter.

2.3 Korrekt öppningsstöt

Följande regler gäller vid öppningsstöt:

- (a) Spelaren som gör öppningsstöten börjar med boll i hand bakom huvudlinjen; och
- (b) Någon boll måste gå i hål eller minst 4:a bollar måste gå i vall annars är öppningsstöten fel.

Se även § 17 i Allmänna tävlingsföreskrifter.

2.4 Stöten efter sprängning – Push Out

Om inget fel har gjorts i öppningsstöten, har spelaren som gör stöten efter sprängning möjlighet att göra en ”Push Out”. Han måste klargöra för domaren (motståndaren, vid spel utan bordsdomare) att han tänker göra en ”Push Out”. Vid en ”Push Out” tas ingen hänsyn till reglerna 6.2 Fel Bollträff och 6.3 Ingen vall efter träff. Om inget fel begås i stöten har inkommande spelare möjlighet att ta läget som det ligger eller låta stöten gå tillbaka till spelaren som gjorde ”Push Out”. Alla bollar som går i hål vid en ”Push Out” blir kvar i hål, utom boll nummer nio som återplaceras på fotpricken eller närmast bakom.

2.5 Fortsatt spel

Om spelaren med en korrekt stöt sänker någon boll i sin stöt (Undantag för Push out, se 2.4 Stöten efter sprängning – Push out), får han fortsätta att stöta. Om han med en korrekt stöt sänker boll nummer nio (undantag för Push out), så vinner han upplägget. Om spelaren misslyckas med att göra en boll eller gör en foul, går stöten över till nästa spelare, och om ingen foul har gjorts, måste den inkommande spelaren stöta från den position bollarna ligger i.

2.6 Återplacering av bollar – Nine ball

Om nian görs i en felstöt eller push out, eller hoppar av bordet, skall den återplaceras (se 1.4 Återplacering av bollar.) Inga andra bollar än nian kan återplaceras.

2.7 Standardfel

Om spelaren begår ett standardfel så går stöten över till motståndaren. Den inkommande spelaren har då boll i hand över hela bordet. (Se även [1.5 boll i hand](#))

Följande är standardfel i Nine Ball:

- 6.1 Köbollen går i hål eller hoppar av bordet.
- 6.2 Köbollen träffar inte lägst numrerade bollen på bordet först.
- 6.3 Efter kontakt med köbollen måste någon boll gå i hål eller träffa någon vall.
- 6.4 När kön träffar köbollen måste minst en fot ha kontakt med golvet.
- 6.5 När någon boll hoppar av bordet.
- 6.6 Touché (reglerna för touché kan variera beroende på tävling).
- 6.7 Dubbelstöt/Pressbollar
- 6.8 Fösning.
- 6.9 Stöt när bollar fortfarande är i rörelse.
- 6.10 Vid boll i hand bakom huvudlinjen, får köbollen inte spelas framför densamma.
- 6.12 Kön får inte användas som mätinstrument om den inte hålls i handen.
- 6.13 Stöta när det inte är spelarens tur (se även [6.16 Osportsligt uppträdande](#))
- 6.15 Långsamt spel (bara då shot clock används)

2.8 Allvarliga fel

Tre fel i rad gör att spelaren som begår felen förlorar upplägget. Vid osportsligt uppträdande ([6.16 Osportsligt uppträdande](#)) avgör domare eller tävlingsledare omfattningen av straffet. Följande alternativ är möjliga: Boll i hand, förlust av ett eller flera upplägg, förlust av match eller diskvalificering från tävlingen.

2.9 Dödläge

Om ett dödläge uppstår (se [1.12 Dödläge](#)) där ingen av spelarna kan eller vill försöka avsluta upplägget, skall det spelas om. Den spelare som öppnade det aktuella upplägget öppnar även omspelet.

3. Eight Ball

8-boll är ett dessängspel som spelas med en köboll och femton färgade bollar numrerade från 1 till 15. En spelare skall göra bollarna från 1 till 7 (låga) och den andra spelaren från 9 till 15 (höga). Alla bollar ur den egna serien måste göras innan ett försök på åttan är tillåtet. Alla stötar måste annonseras.

3.1 Bestämma öppningsstöt

Den spelare som vinner tekningen bestämmer vem som skall göra öppningsstöten (se 1.2 Tekning.) Varannan sprängning är standard, men § 15 i Allmänna tävlingsföreskrifter kan också tillämpas.

3.2 Upplägg i Eight ball

De 15 nummerbollarna läggs upp så nära varandra som möjligt i triangelform, med toppbollen på fotpricken. En boll från varje bollgrupp skall ligga i de två nedre hörnen av triangeln, boll nummer åtta skall ligga i mitten. Övriga bollar har ingen speciell placering.

3.3 Korrekt öppningsstöt

Följande regler gäller vid öppningsstöt:

- (a) Öppningsstöten utförs med köbollen bakom huvudlinjen.
- (b) Inga bollar behöver anges, och köbollen behöver inte träffa någon speciell nummerboll först.
- (c) Om spelaren som gör öppningsstöten sänker någon boll utan att göra något fel, får han fortsätta att spela, och bordet är fortfarande öppet. (se 3.4 Öppet bord/Välja bollgrupp.)

(d) Om ingen boll går i öppningsstöten, måste minst fyra nummerbollar gå i någon vall, annars är stöten en felaktig öppningsstöt, och den inkommande spelaren har följande alternative:

- (1) Acceptera läget, eller
- (2) lägga upp bollarna igen och själv spränga, eller
- (3) lägga upp bollarna igen och låta motståndaren spränga.

(e) Att göra åttan i en godkänd öppningsstöt är inte ett fel. Om åttan går i sprängningen har spelaren som gjorde åttan följande alternativ:

- (1) återplacera åttan och fortsätta spela, eller
- (2) göra en ny öppningsstöt.

(f) Om den spelare som gör öppningsstöten sänker boll nummer åtta samtidigt som han gör en felstöt (se 8.6 Felstöt), har motståndaren följande alternativ:

- (1) återplacera åttan och spela med boll i hand bakom huvudlinjen; eller
- (2) göra en ny öppningsstöt.

(g) Om någon nummerboll hoppar av bordet i en öppningsstöt, är det en felstöt. Avhoppade bollar läggs i håll (utom åttan som återplaceras); och den inkommande spelaren har möjlighet att

- (1) Acceptera läget, eller
- (2) ta boll i hand bakom huvudlinjen.

(h) Om spelaren som gör öppningsstöten gör något av felen ovan, har den inkommande spelaren möjlighet att

- (1) Acceptera läget, eller
- (2) ta boll i hand bakom huvudlinjen.

3.4 Öppet bord/Val av grupp

Innan val av bollgrupp är gjord så är bordet "öppet", och före varje stöt så måste spelaren ange boll och hål. Om spelaren med en godkänd stöt gör den annonserade bollen så har han också valt denna bollgrupp. Om spelaren misslyckas med att göra den annonserade bollen så är bordet fortfarande "öppet" och stöten går över till motståndaren. När bordet är "öppet" får man träffa vilken nummerboll som helst först utom boll nummer åtta.

3.5 Fortsatt spel

Spelaren fortsätter vid bordet så länge han fortsätter att med en korrekt stöt göra bollar, eller tills han vinner upplägget genom att korrekt göra åttan.

3.6 Stötar som måste annonseras

I varje stöt, utom öppningsstöten, måste stöten annonseras enligt 1.6 Annonserad stöt (dessäng). Åttan kan bara annonseras efter att spelaren har gjort alla bollar i sin serie. Spelaren kan annonsera "Safe", då går stöten över till motståndaren efter att spelaren har avslutat sin stöt. Bollar som görs i en "Safe" –stöt blir kvar i hål (se 8.17 Safe.)

3.7 Återplacering av bollar

Om åttan går i hål eller hoppar av bordet i en öppningsstöt, läggs den upp på fotpricken eller upplägget görs om. (Se 3.3 Korrekt öppningsstöt och 1.4 Återplacering av bollar.) Inga andra nummerbollar kan någonsin återplaceras.

3.8 Förlust av upplägg

Spelaren förlorar upplägget om

- (a) gör en felstöt när han sänker åttan;
- (b) gör åttan innan alla bollar i sin egen serie är gjorda;
- (c) gör åttan i ett annat hål än det som annonserats; eller
- (d) Spelar så att åttan hoppar av bordet.

Dessa regler gäller inte öppningsstöten (Se 3.3 Korrekt öppningsstöt.)

3.9 Standardfel

Om spelaren begår ett standardfel så går stöten över till motståndaren. Den inkommande spelaren har då boll i hand över hela bordet (bakom huvudlinjen vid fel i öppningsstöt.)

Följande är standardfel i Eight Ball:

- 6.1 Köbollen går i hål eller hoppar av bordet.
- 6.2 Köbollen träffar inte en boll från den egna gruppen först. Gäller ej när bordet är "öppet". (Se 3.4 Öppet bord/ val av grupp.)
- 6.3 Efter kontakt med köbollen måste någon boll gå i hål eller träffa någon vall.
- 6.4 När kön träffar köbollen måste minst en fot ha kontakt med golvet.
- 6.5 När någon boll hoppar av bordet. (Se 3.7 Återplacering av bollar)
- 6.6 Touché (reglerna för touché kan variera beroende på tävling).
- 6.7 Dubbelstöt/Pressbollar
- 6.8 Fösning.
- 6.9 Stöt när bollar fortfarande är i rörelse.
- 6.10 Vid boll i hand bakom huvudlinjen, får köbollen inte spelas framför densamma.
- 6.11 Felaktigt spel bakom huvudlinjen.
- 6.12 Kön får inte användas som mätinstrument om den inte hålls i handen.
- 6.13 Stöta när det inte är spelarens tur (se även 6.16 Osportsligt uppträdande)
- 6.15 Långsamt spel (bara då shot clock används)

3.10 Allvarliga fel

Felen som finns under 3.8 Förlust av upplägg, gör att spelaren förlorar det pågående upplägget. Vid osportsligt uppträdande (6.16 Osportsligt uppträdande) avgör domare eller tävlingsledare omfattningen av straffet. Följande alternativ är möjliga: Boll i hand, förlust av ett eller flera upplägg, förlust av match eller diskvalificering från tävlingen.

3.11 Dödläge

Om ett dödläge uppstår (se 1.12 Dödläge) där ingen av spelarna kan eller vill försöka avsluta upplägget, skall det spelas om. Den spelare som öppnade det aktuella upplägget öppnar även omspelet.

4. 14-1 Kontinuerlig nummerboll

14.1 Kontinuerlig nummerboll, även kallat straight pool, spelas med femton nummerade bollar och en köboll. Varje korrekt annonserad och gjord boll belönas med en poäng och spelaren som först når en förutbestämd poängsumma vinner matchen.

14.1 är kontinuerligt så till vida att när fjorton bollar är gjorda läggs dessa upp igen och spelaren fortsätter.

4.1 Bestämma öppningsstöt

Den spelare som vinner teckningen bestämmer vem som skall göra öppningsstöten (se 1.2 Tekning.)

4.2 Uppläggning av bollar

Vid öppningsstöten läggs alla femton bollar i en triangel med toppbollen placerad på fotpricken. När bollarna åter läggs upp lämnas toppbollens plats ledig vid uppläggning av fjorton bollar. En utritad markering av triangeln används för att avgöra om en boll befinner sig i triangelområdet.

4.3 Öppningsstöten

Följande regler gäller vid öppningsstöten:

(a) Spelaren har köboll i hand bakom huvudlinjen.

(b) Om ingen annonserad boll går i hål måste köbollen och två objektbollar gå i vall, annars betraktas detta som ett fel i öppningsstöten. (Se 8.4 Boll i vall) Detta bestraffas med två poängs avdrag för spelaren som gjort öppningsstöten. (Se 4.10 Fel i öppningsstöten) Spelaren som inte gjort öppningsstöten kan då välja att spela på bollarna som de ligger eller att låta samma spelare göra en ny öppningsstöt, tills han gör en korrekt öppningsstöt eller motståndaren väljer att spela som bollarna ligger. (Se 4.11 Allvarliga fel)

4.4 Fortsatt spel och vinst av match

Spelaren är kvar vid bordet så länge han fortsätter att korrekt göra annonserade bollar eller vinner matchen efter att ha uppnått en förutbestämd poängsumma. När fjorton bollar är gjorda avbryts spelet tillfälligt och dessa läggs upp på nytt.

4.5 Stötar som måste annonseras

Bollar skall annonseras enligt 1.6 Annonserad stöt. Spelaren kan annonsera ”safe”, vilket innebär att turen efter stöten går över till motståndaren och eventuella bollar som gått i hål återplaceras på fotpricken.

4.6 Återplacering av bollar

Om bollar görs i samband med felstöt eller safestöt eller utan korrekt annonsering och om boll hoppar över bordet tas dessa upp och placeras på fotpricken. (Se 1.4 Återplacering av bollar) Om den femtonde bollen i ett upplägg skall tas upp och de fjorton bollarna inte vidrörts, läggs denna på den tomma platsen på fotpricken. Domaren får använda triangeln för att säkerställa att bollarna ligger press.

4.7 Poängberäkning

Spelaren får en poäng för varje annonserad och korrekt gjord boll, och om ytterligare bollar går i hål i samma stöt får spelaren en poäng för varje av dessa bollar. Fel bestraffas med en poängs avdrag för spelaren som begått felet. Poängsumman kan på grund av detta vara negativ

4.8 Speciella situationer vid uppläggning av bollar

När köbollen eller den femtonde bollen hindrar uppläggning av fjorton bollar vid nytt upplägg, gäller följande specialregler. En boll betraktas hindra nytt upplägg om den befinner sig innanför eller tangerar utkanten av triangeln. Domaren kan svara på om en boll hindrar upplägg av bollar.

- (a) Om den femtonde bollen gjordes samtidigt som den fjortonde, läggs alla femton bollar upp i triangeln.
 (b) Om båda bollarna hindrar nytt upplägg, läggs alla femton bollar upp i triangeln och spelaren har köboll i hand bakom huvudlinjen.
 (c) Om endast objektbollen hindrar nytt upplägg, placeras denna på huvudpricken, eller på mittpricken om huvudpricken blockeras av köbollen.
 (d) Om endast köbollen hindrar nytt upplägg, placeras den som följer: om objektbollen befinner sig framför eller på huvudlinjen har spelaren köboll i hand bakom huvudlinjen; om objektbollen befinner sig bakom huvudlinjen, placeras köbollen på huvudpricken, eller på mittpricken om huvudpricken är blockerad av objektbollen.
 Oavsett fallet finns inga restriktioner gällande vilken boll spelaren väljer att spela på som första boll efter nytt upplägg.

<u>Vad gör man om:</u>	<u>Köbollen</u> är i triangelområdet	<u>Köbollen</u> är inte i triangelområdet men inte på huvudpricken*	<u>Köbollen</u> är på huvudpricken*
<u>Sista nummerbollen</u> är i triangeln	Spelboll: Fot prick Köboll: boll i hand i huvudfältet	Spelboll: huvudprick Köboll: där den ligger	Spelboll: mittprick Köboll: där den ligger
<u>Sista nummerbollen</u> är i hål	Spelboll: fotprick Köboll: boll i hand i huvudfältet	Spelboll: fotprick Köboll: där den ligger	Spelboll: fotprick Köboll: där den ligger
<u>Sista nummerbollen</u> är i huvudfältet men inte på huvudpricken*	Spelboll: där den ligger Köboll: huvudprick		
<u>Sista nummerbollen</u> är inte i huvudfältet och inte i triangelområdet	Spelboll: där den ligger Köboll: boll i hand i huvudfältet		
<u>Sista nummerbollen</u> är på huvudpricken*	Spelboll: där den ligger Köboll: mittprick		*På huvudprick betyder att upplägg på huvudpricken hindras

4.9 Standardfel

Om spelaren begår ett standardfel, dras en poäng från poängsumman, eventuella gjorda bollar placeras på fotpricken och stöten går över till motståndaren. Köbollen ligger kvar i sin position – undantag se () nedan. Följande är standardfel i 14.1:

- 6.1 Köbollen går i hål eller hoppar av bordet. (Boll i hand bakom huvudlinjen, se 1.5 Boll i hand)
- 6.3 Efter kontakt med köbollen måste någon boll gå i hål eller träffa någon vall.
- 6.4 När kön träffar köbollen måste minst en fot ha kontakt med golvet.
- 6.5 När någon nummerboll hoppar av bordet.
- 6.6 Touché (reglerna för touché kan variera beroende på tävling).
- 6.7 Dubbelstöt/Pressbollar
- 6.8 Fösning.
- 6.9 Stöt när bollar fortfarande är i rörelse.
- 6.10 Vid boll i hand bakom huvudlinjen, får köbollen inte spelas framför densamma.
- 6.11 Felaktigt spel bakom huvudlinjen. (Fel enl. andra stycket under 6.11, boll i hand bakom huvudlinjen)
- 6.12 Kön får inte användas som mätinstrument om den inte hålls i handen.
- 6.13 Stöta när det inte är spelarens tur (se även 6.16 Osportsligt uppträdande)
- 6.15 Långsamt spel (bara då shot clock används)

4.10 Fel i öppningsstöten

Ett fel i öppningsstöten bestraffas med två poängs avdrag, tidigare nämnt i 4.3 Öppningsstöten, såväl som ett möjligt val av motståndaren att låta bollarna läggas upp på nytt. Om både ett standardfel och ett fel i öppningsstöten sker samtidigt, räknas detta som ett fel i öppningsstöten.

4.11 Allvarliga fel

För regel 6.14 Tre fel i rad, räknas endast standardfel. Ett fel i öppningsstöten räknas inte som ett av de tre felen. En poäng dras av som vanligt vid det tredje felet, därefter dras ytterligare femton poäng av och spelaren som gjort felen är nere på noll fel igen.

Alla femton bollar läggs upp igen och spelaren som gjort felen måste göra en ny korrekt öppningsstöt. För 6.16 Osportsligt uppträdande väljer domaren straff beroende på regelbrottets karaktär.

4.12 Dödläge

Om ett dödläge inträffar (Se 1.12 Dödläge), gör spelarna en ny tekning för att avgöra vem som gör en ny öppningsstöt.

5. Black Ball

Black ball is played with 15 colored object balls and the cue ball. The object balls are two groups of seven and the black ball. The player or team pocketing their group of object balls and legally pocketing the black ball wins the game. Shots are not called.

5.1 Definitions

In addition to definitions defined in 8. Definitions Used in the Rules, the following definitions apply to black ball:

Free shot

After a foul has been committed the incoming player is awarded a free shot. On a free shot

Rule 6.2 Wrong Ball First is suspended and the player may take the cue ball in position or in hand in baulk.

Baulk

Baulk is the rectangular area of the table that is bordered by the baulk line and the three cushions at the head of the table. The baulk line is parallel to the head rail and one fifth of the length of the playing surface away from the head cushion. For the applicable general rules, “behind the head string” should be read as “in baulk.”

Snookered

A player is said to be snookered when the cue ball has no straight, direct path to hit at least part of a legal target ball. The snooker must be declared by the referee for it to be in effect.

Ball On

An object ball is said to be “on” when it is a legal target for the shooter.

5.2 Equipment

The fifteen object balls include two groups of seven balls distinguished by two solid colors or by the usual pattern of numbered solids and stripes. (One through seven and nine through fifteen are the two groups.) In addition, there is a black ball or a black eight ball. The foot spot and the baulk line should be marked.

5.3 Determining First Break

The player winning the lag has the option to determine who has to execute the first break shot.

(See 1.2 Lagging to Determine Order of Play) The standard format is alternate break (see Regulations)

5.4 Black Ball Rack

The balls are racked as illustrated with the black ball on the foot spot. Black Ball Rack

5.5 Break Shot

The following rules apply to the break shot.

(a) The cue ball begins in hand in baulk.

(b) At least one ball must be pocketed or at least two object balls must cross the center string or the break shot is a foul.

(c) If the black ball is pocketed on the break, all the balls are re-racked and the same player breaks again. Any violation of 6.1 Cue Ball Scratch or off the Table or 6.5 Ball Driven off the Table is ignored on a break that pockets the black ball.

5.6 Open Table / Choosing Groups

The table is said to be “open” when the players’ groups have not been decided. The table is open after the break shot and remains open until the shooter pockets balls from only one group on a legal normal shot, which means not a break shot and not a free shot. The shooter is then assigned that group of balls to pocket and the opponent is assigned the other group.

5.7 Continuing Play

The shooter remains at the table as long as he continues to legally pocket balls or the rack ends. If he fails to legally pocket a ball but commits no foul, the opponent shoots from the position left.

5.8 Cue Ball in Hand in Baulk

When the player has the cue ball in hand, he may place it by hand anywhere in baulk. The player may continue to adjust the position of the cue ball by hand until he takes a shot. The cue ball is not required to leave baulk before striking an object ball.

5.9 Touching Balls

If the cue ball is touching an object ball, the shooter must not play the cue ball in the direction of that ball. He is considered to have hit the touching ball when he shoots away from it if the ball is on for the shot.

5.10 Playing from a Snooker

When the shooter is snookered, Rule 6.3 No Rail after Contact is suspended for the shot.

5.11 Spotting Balls

Object balls driven off the table are spotted on the long string. If several balls are to be spotted, they are spotted in the following order: (1) the black ball, (2) balls from the group of the next shooter, or balls from the red, blue or solid group if the table is open, (3) other balls.

5.12 Stalemate

In case of a stalemate due to lack of progress towards a conclusion, the breaker of the rack will break again. A stalemate also occurs if the position does not allow any legal shot.

5.13 Standard Fouls

If the shooter commits a foul, play passes to his opponent. The incoming player has one free shot (see Free shot) as the first shot of his inning.

The following are standard fouls at black ball:

- 6.1 Cue Ball Scratch or off the Table
- 6.2 Wrong Ball First (suspended for a free shot)
- 6.3 No Rail after Contact
- 6.4 No Foot on Floor
- 6.5 Ball Driven off the Table
- 6.6 Touched Ball
- 6.7 Double Hit / Frozen Balls
- 6.8 Push Shot
- 6.9 Balls Still Moving
- 6.10 Bad Cue Ball Placement (when playing from baulk)
- 6.12 Cue Stick on the Table
- 6.13 Playing out of Turn
- 6.15 Slow Play

The following additional situations are fouls at black ball.

5.13.1 – Pocketing Opponent’s Ball – It is a foul to pocket an opponent’s ball without also pocketing a ball from your own group.

5.13.2 – Table Incorrect – It is a foul to play before all balls that require spotting have been spotted.

5.13.3 – Jump Shot. – Causing the cue ball to jump over any ball is a foul. (If the cue ball leaves the bed of the table and misses an object ball that would have been struck had the cue ball not left the table on an otherwise identical shot, the cue ball is deemed to have jumped over that object ball.)

5.14 Loss of Rack Fouls

The player loses the rack if he:

- (a) pockets the black ball on an illegal shot;
- (b) pockets the black ball on a shot that leaves any of his group of balls on the table;
- (c) intentionally violates 6.2 Wrong Ball First; or
- (d) does not attempt to hit a ball on.

6.16 Unsportsmanlike Conduct will be penalized by loss of rack or other penalty depending on the nature of the conduct.

6. Felstöt

Följande punkter är "Fel" i pool-biljard när de ingår i de specifika reglerna för det speciella spelet. Om flera fel begås i samma stöt så döms det efter det grövsta felet. Om inte motståndare eller domare har protesterat innan nästa stöt utförs, räknas det som om felet ej har inträffat.

6.1 Köbollen går i hål eller hoppar av bordet

Om köbollen går i hål eller hoppar av bordet så är det en felstöt. Se [8.3 Gjord boll](#) och [8.5 Boll över bordet](#).

6.2 Fel bollträff

I de spel där det krävs att köbollen träffar en speciell boll först, är det en felstöt om den inte gör det.

6.3 Ingen boll i vall efter träff

Om ingen boll går i hål i en stöt, så måste köbollen träffa någon boll, och efter den träffen så måste någon boll (köboll eller nummerboll) träffa någon vall, annars är det en felstöt. (Se [8.4 Boll i vall](#).)

6.4 Ingen fot i golvet vid stöt

Om spelare inte har minst en fot i golvet när kölädret träffar köbollen, är det en felstöt.

6.5 Boll som hoppar av bordet

Det är en felstöt om någon nummerboll hoppar av bordet. Om den skall återplaceras eller ligger kvar i hål, beror på reglerna i det speciella spelet. (Se [8.5 Boll över bordet](#).)

6.6 Touché

Det är en felstöt att röra, flytta eller på något sätt ändra bollbanan på någon nummerboll annat än den normala boll mot bollkontakten under stöt.

Det är en felstöt att röra, flytta eller på något sätt ändra bollbanan på köbollen, undantaget är när det är "Boll i hand" eller den normala kontakten i en framåtriktad stöt då kölädret träffar köbollen. Spelaren är ansvarig för det material han använder vid bordet så som krita, kratta, kläder, sitt hår, kroppen, och köbollen vid "Boll i hand", som kan vara inblandade i den här typen av felstöt. Om en touché är oavsiktlig är det ett "standard fel", men om det är avsiktligt är det [6.16 Osportsligt uppträdande](#).

6.7 Dubbelstöt/Pressbollar

Om köbollen träffar köbollen mer än en gång i en stöt, är det en felstöt. Om köbollen ligger nära en nummerboll men inte press och spelkoden har kontakt med köbollen när nummerbollen träffas, är det en felstöt. Om köbollen är väldigt nära nummerbollen och köbollen bara snuddar nummerbollen vid stöt, anses den som godkänd, även om köbollen har kontakt med köbollen när nummerbollen träffas. Om köbollen ligger press med en nummerboll, är det tillåtet att spela rakt mot nummerbollen utan att det blir dubbelstöt (förutsatt att den korrekta nummerbollen som träffas, beroende på vilket spel som spelas.) Vid den typen av stöt måste även hänsyn tas till bollar som ligger framför de två pressbollarna, dessa kan inverka så att det blir en dubbelstöt i alla fall. Köbollen anses inte ligga press med någon nummerboll så länge det inte har godkänts av motståndare eller domar. Det är spelarens ansvar att få detta godkännande innan stöten utförs. Om man spelar ifrån en boll som ligger press, anses det som att bollarna inte har träffat varandra om inte annat anges i de speciella reglerna för det aktuella spelet.

6.8 Fösning

Det är en felstöt att förlänga kontakten mellan kölädret och köbollen mer än vad som är normalt i en vanlig stöt.

6.9 Bollar som fortfarande rör sig

Det är en felstöt att göra en stöt så länge någon boll fortfarande rullar eller på annat sätt rör sig på bordet.

6.10 Fel placering av köboll

När det är "Boll i hand" bakom huvudlinjen, är det en felstöt att spela köbollen på eller framför huvudlinjen. Om spelaren är osäker på om köbollen är rätt placerad får han fråga domaren som då fattar beslutet.

6.11 Felaktigt spel bakom huvudlinjen

När det är "Boll i hand" bakom huvudlinjen, och den första bollen som köbollen träffar också ligger bakom huvudlinjen är det en felstöt, om inte köbollen först har passerat huvudlinjen innan träffen. Om en sådan felstöt är avsiktligt anses det som 6.16 Osportsligt uppträdande.

Köbollen måste antingen passera huvudlinjen, eller träffa en boll framför eller mitt på huvudlinjen, annars är det en felstöt och det blir boll i hand för motspelaren enl. reglerna för det specifika spelet.

6.12 Biljardkö på bordet

Om spelaren använder biljardkön för att mäta eller sikta, är det en felstöt om han inte har en hand på kön.

6.13 Stöta när det inte är spelarens tur

Det är ett "standard fel" att oavsiktligt stöta när det inte är spelarens tur. Normalt så blir bollarna liggande i den nya positionen. Om en spelare medvetet spelar fast det inte är hans tur behandlas det som 6.16 Osportsligt uppträdande.

6.14 Tre fel i rad

Om en spelare gör en felstöt tre gånger i rad utan att däremellan göra en godkänd stöt, är det ett "allvarligt fel". I spel som ger poäng per upplägg, såsom nine ball, måste felen begås i samma upplägg. En del spel, såsom eight ball, använder inte denna regel. Den stötande spelaren måste varnas före stöt att han har två fel. Om han inte blir varnad och begår ett tredje fel, skall detta endast ses som fel nummer två.

6.15 Långsamt spel

Om domaren anser att en spelare spelar för långsamt, kan han uppmana denne att spela snabbare. Om spelaren ändå inte spelar snabbare, kan domaren sätta en "shot clock" på båda spelarna i denna match. Om spelaren inte stöter inom tidsramen för den aktuella turneringen anses ett "standard fel" ha gjorts och den inkommande spelaren får de fördelar som gäller för det aktuella spelet. (Regel 6.16 Osportsligt uppträdande kan även komma i fråga.)

6.16 Osportsligt uppträdande

Normalt så är straffet för osportsligt uppträdande det samma som för "allvarligt fel", men domaren kan utdöma ett annat straff beroende på hur allvarligt felet är. Straff som kan utdömas är en varning; ett "standard fel", som räknas in i "tre fels regeln"; varning; förlust av ett eller flera upplägg, förlust av match, diskvalifikation från turneringen utan anspråk på prispengar, pokaler, rankingpoäng eller andra favörer. Osportsligt uppträdande är alla medvetna handlingar som smutskastar sporten eller ändrar förutsättningarna, så att matchen inte kan spelas på ett sportsligt sätt. Det inkluderar

- (a) distrahera motståndaren;
- (b) ändra bollarnas position på annat sätt än med en stöt;
- (c) att medvetet "kixa";
- (d) fortsätta att spela efter att ett fel har gjorts eller när matchen är avbruten;
- (e) göra övningsstötar under en match;
- (f) markera bordet;
- (g) fördröjande av spelet; och
- (h) använda utrustning felaktigt.

7. Regler/Reglemente för Rullstols tävlingar

7.1 Player's Eligibility

All players must have a mobility impaired disability requiring the use of a wheelchair such as paraplegia, quadriplegia, amputation or other recognized disability. In some cases, a doctor's letter may be required to determine eligibility.

7.2 Violations Resulting in Fouls

(a) The shooter must remain seated while playing a shot (at least one cheek on the seat or seat pad). If a seat pad is used, it must remain flat and cover the seat of the wheelchair evenly. The seat pad cannot be bunched up on the seat straddled by the shooter with the shooter's legs or stumps. The shooter may not sit on the wheel or armrest. The point where the shooter's buttocks rest on the seat or seat pad must not be higher than 27 in / 68.5 cm from the surface on which the wheelchair rolls in its normal operating position.

(b) Players must not have their foot/feet on the floor while playing a shot. Players must not use their legs or stumps as a leverage against any part of the table or the wheelchair while playing a shot.

(c) Players are permitted to use any help aids such as cue extensions, special bridges, etc.

Players may not be assisted when actually shooting (however, another person may hold the bridge, but must not help with the stroke of the cue). If a player requires assistance to roll around the table, another person may help them, but must not be touching the wheelchair during the actual shot.

Violations of the above are considered to violate 6.16 Unsportsmanlike Conduct and will typically be penalized as follows: 1st offense, cue ball in hand for the opponent anywhere on the table; 2nd offense, loss of the current game; 3rd offense, loss of the match. The referee may choose a different penalty depending on the nature of the offense.

7.3 Wheelchair Requirements

No standing wheelchairs may be used in the standing position. A player's wheelchair should be clean and in good working order.

8. Definitioner som används i reglerna

Följande definitioner hänvisar till reglerna.

8.1 Delar av bordet

Följande definitioner är hänvisningar till medföljande text och diagram. Vissa detaljer som exakta mått och placeringar finns i "WPA Equipment Specifications". Se WPA:s hemsida för senaste information på www.epa-pool.com. Bordet omfattas av vall ram, gummivallar, spelyta och korgar. Bollarna läggs normalt upp på fotsidan av bordet och spelet startas med köbollen på huvudsidan av bordet.

"Bakom huvudlinjen" är området mellan huvudvallen och huvudlinjen, inte på huvudlinjen. Gummivallarna, vallramen, korgarna och lister är en del av vallen.

Det är fyra linjer som det hänvisas till i olika texter och diagram:

Längdlinjen går från mitten på huvudvallen till mitten på fotvallen;

Huvudlinjen (även kallad kvarterslinje) är ¼ av bordet närmast huvudvallen;

Fotlinjen är ¼ av bordet närmast fotvallen; och

Centumlinjen går mellan de båda miljöhålen.

Dessa linjer är bara uppmärkta på det sätt som nämns nedan.

Vallarna kan ha inlägg som kallas för "diamanter" eller "sikten" som markerar ¼ av bredden på bordet eller 1/8 av längden på bordet, mätt från gummivallens spetts. "På spelytan" som är den släta tygförsedda delen av bordet, skall det markeras enligt följande, om det aktuella spelet kräver så:

Fotpunkt – där fotlinjen och längdlinjen möts;

Huvudpunkt – där huvudlinjen och längdlinjen möts;

Mittpunkt – där centrumlinjen och längdlinjen möts;

Huvudlinje (Kvarterslinje) – parallellt med huvudvallen i höjd med huvudpunkten; och

Triangeln, skall markeras i ytterkant.

8.2 Stöt

En stöt börjar när kölädret får kontakt med köbollen i en framåtriktad rörelse med spelkön. En stöt slutar när alla bollar har slutat att rulla eller snurra. En stöt räknas som godkänd om spelaren inte har gjort en "Felstöt" innan stöten är slut.

8.3 Gjord boll

Bollen är gjord om den stannar i en korg utanför spelytan eller går in i bordets retursystem. En boll som är utanför spelytan i en korg, men fastklämd av en annan boll, anses som gjord om den skulle falla i om man tog bort den boll som ligger närmast centrum av bordet.

Om en boll stannar på hålkanten och ligger stilla i fem sekunder, anses den inte som gjord om den sedan faller i hålet. Se 1.7 Bollar som rör sig för mer detaljer. Under denna femsekunders period skall domaren se till att ingen ny stöt görs. En nummerboll som går i hål men återvänder av egen kraft till spelytan skall inte anses som gjord. Om köbollen kontaktar en redan gjord boll anses köbollen ha gått i hål, oavsett om den återvänder till spelytan av egen kraft eller inte. Domaren skall avlägsna bollar från en full eller nästan full korg för att förhindra att bollar studsar tillbaks på bordet, men det är spelarens ansvar att se till att detta blir gjort.

8.4 Boll i vall

En boll anses ha spelats i vall om den först inte har kontakt med denna vall och sedan får kontakt med den vallen. En boll som har kontakt med en vall i början av stöten (ligger kloss) anses inte spelas i vall om den inte först lämnar vallen och sedan kommer tillbaks. En boll som går i hål eller hoppar av bordet anses ha träffat en vall. En boll anses inte ligga press med vallen om inte domaren, spelaren eller motståndaren först har inspekterat situationen. Se även § 27 i Allmänna tävlingsföreskrifter.

8.5 Boll som lämnar bordet

En boll anses ha lämnat bordet om den stannar på något annat ställe än spelytan men inte i hål. En boll anses också ha lämnat bordet om den inte gör det tack vare att den träffar något objekt som lampor, krita eller spelare. En boll som rullar på vall eller vall ram anses inte ha lämnat bordet om den av egen kraft återvänder till spelyta eller går i hål.

8.6 Förlöp

En stöt där köbollen går i hål kallas förlöp.

8.7 Köboll

Köbollen är den boll som spelaren träffar först när han utför en stöt. Den är traditionellt vit, men kan även vara märkt med prickar eller logos. I poolbiljard används en köboll av båda spelarna.

8.8 Nummerbollar

Nummerbollarna är de bollar som träffas av köbollen med avsikt att spelas ned i hålen. De är speciellt numrerade från ett till det antal som krävs för det aktuella spelet. Färger och markeringar på nummerbollarna är angivna i ”WPA Equipment Specifications”.

8.9 Set

I visa matcher, är matchen indelad i olika delar som kallas för set. Man behöver vinna ett förutbestämt antal set för att vinna matchen. Ett visst antal poäng eller upplägg krävs för att vinna varje set.

8.10 Triangel / Upplägg

Triangeln är den triangelformade ramanordning som används för att lägga upp bollarna inför öppningsstöten. Upplägg är den grupp av bollar som läggs upp med triangeln. Ett upplägg är också en del av en match, i t.ex. nine ball ges det ett poäng per upplägg.

8.11 Sprängning / Öppningsstöt

En sprängning är öppningsstöten på en match eller upplägg, beroende på vilket spel som spelas, när bollarna är upplagda och köbollen spelas bakom huvudlinjen, med avsikt att spränga isär upplägget.

8.12 Ingångar

En ingång är spelarens tur vid bordet. Ingången börjar när det är spelarens tur att stöta, och den slutar när han missar och det är motståndarens tur att stöta. I vissa spel kan en spelare välja att inte stöta då det normalt är hans tur, t ex push-out i nine ball.

8.13 Bollars position

Positionen på en boll avgörs av var centrum på bollen befinner sig. En boll som skall placeras på en punkt eller linje, anses var placerad efter var det vertikala centrumet på bollen befinner sig.

8.14 Lägga tillbaks bollar på bordet

I vissa spel, kan nummerbollar vara i behov av att läggas tillbaks på bordet vid andra situationer än upplägg. De sägs då bli återplacerade. Se [1.4 Återplacering av bollar](#).

8.15 Återskapa bollars position

Om bollarna på ett felaktigt sätt flyttas och det aktuella spelets regler kräver att de skall återplaceras till ursprungsläget, skall domaren återplacera bollarna så noggrant som möjligt.

8.16 Hoppstöt

En hoppstöt är en stöt där köbollen spelas så att den går över en eller flera nummerbollar eller en del av vallen. Om en sådan stöt är laglig beror på hur den genomförs och spelarens avsikt. Normalt är en godkänd hoppstöt spelad med kön vinklad uppåt, för att spela köbollen ned i spelytan så att den studsar upp ifrån densamma.

8.17 Safestöt

En stöt anses vara en safestöt om det aktuella spelet är ett dessängspel och spelaren gör domaren eller sin motståndare uppmärksam på att han tänker spela "safe" innan stöten. Stöten går över till motståndaren efter en safestöt har utförts.

8.18 Kix

En kix inträffar när kölädret halkar på köbollen, troligtvis beroende på en träff som ligger för långt ifrån centrum på bollen eller att för lite krita har används. En kix kan oftast avgöras av det skarpa ljud som uppstår. I en del kix-stötar är en kontakt med köbenet eller köspettsens trä involverat, om en sådan kontakt inte är klart synlig, anses den inte ha inträffat. En "chipstöt", där köbollen och spelytan träffas samtidigt, och detta får köbollen att hoppa, räknas som en kix. Notera att en avsiktlig kix faller under regeln 6.16 Osportsligt uppträdande.

9. Ten Ball

Ten Ball är ett dessäng spel som spelas med nummerbollarna 1 till 10 samt köbollen. Den lägst numrerade bollen på bordet skall alltid träffas först (med undantag för Push Out). Om boll nummer 10 sänks i en godkänd öppningsstöt, återplaceras den och spelaren fortsätter sin stöt med det uppkomna läget. Endast en boll får annonseras vid varje stöt, man kan däremot göra fler bollar än den annonserade och fortsätta spela. På sprängningen behöver ingen boll annonseras. Se 9.5 Annonsera och göra bollar.

9.1 Bestämma öppningsstöt

Den spelare som vinner tekningen bestämmer vem som skall göra öppningsstöten. Varannan sprängning är standard, men § 15 i Allmänna tävlingsföreskrifter kan också tillämpas.

9.2 Upplägg i Ten Ball

Nummerbollarna skall läggas upp så nära varandra som möjligt i en triangelform, vilket innebär att varje boll skall vara i kontakt med intilliggande bollar. Boll nummer 1 skall ligga längst upp i triangeln och på fotpricken, boll nummer 10 skall ligga i mitten av triangeln. Övriga bollar har ingen speciell inbördes ordning. Se även § 4 i Allmänna tävlingsföreskrifter.

9.3 Korrekt öppningsstöt

Följande regler gäller vid öppningsstöt:

- (a) Spelaren som gör öppningsstöten börjar med boll i hand bakom kvarterslinjen; och
- (b) Någon boll måste gå i hål eller minst 4:a bollar måste gå i vall annars är öppningsstöten fel.
Se även § 17 i Allmänna tävlingsföreskrifter.

9.4 Stöten efter sprängning – Push Out

Om inget fel har gjorts i öppningsstöten, har spelaren som gör stöten efter sprängning möjlighet att göra en ”Push Out”. Han måste klargöra för domaren (motståndaren, vid spel utan bordsdomare) att han tänker göra en ”Push Out”. Vid en ”Push Out” tas ingen hänsyn till reglerna 6.2 Fel Bollträff och 6.3 Ingen vall efter träff. Om inget fel begås i stöten har inkommande spelare möjlighet att ta läget som det ligger eller låta stöten gå tillbaka till spelaren som gjorde ”Push Out”. Alla bollar som går i hål vid en ”Push Out” blir kvar i hål, utom boll nummer 10 som återplaceras på fotpricken eller närmast bakom.

9.5 Annonsera och göra bollar

När en spelare försöker att göra en boll (förutom i sprängningen) måste han annonsera denna. Både boll och hål måste annonseras om de inte är helt uppenbara. Detaljer såsom vall, kontakt med andra bollar eller om andra bollar kommer att gå i hål, eller liknande behöver inte anges.

För att en annonserad stöt skall räknas måste domaren (eller motståndaren, vid spel utan bordsdomare) vara införstådd med vad spelaren tänker göra. Om situationen är oklar får domaren fråga spelaren om avsikten med stöten.

9.6 Safe

Efter sprängningen kan spelaren alltid annonsera ”safe”, som tillåter honom att träffa den lägst numrerade bollen, utan att göra densamma och därmed avsluta sin ingång. Om spelaren däremot sänker den lägst numrerade bollen har den inkommande spelaren möjlighet att ta det uppkomna läget eller lämna tillbaks stöten till den spelare som sänkte bollen. Se regel 9.7.

9.7 Felaktigt gjorda bollar

Om spelaren missar den tänkta stöten och gör den annonserade bollen i fel hål eller gör en annan boll, är spelarens ingång avslutad. Den inkommande spelaren har däremot möjlighet att ta det uppkomna läget eller ge tillbaka stöten till motståndaren (som i "Push out").

9.8 Fortsatt spel

Om en spelare med en korrekt stöt sänker den annonserade bollen får han fortsätta spela. Alla ytterligare bollar som sänks i en korrekt stöt blir kvar i hål, förutom boll nummer 10, se 9.9. Om spelaren korrekt sänker boll nummer 10 i en annonserad stöt vinner han upplägget. Om spelaren misslyckas med att sänka den annonserade bollen eller gör ett fel, går stöten över till motståndaren. Var stöten felfri får den inkommande spelaren acceptera läget och spela som bollarna ligger.

9.9 Återplacering av bollar

Om boll nummer 10 går i vid en felstöt, "Push Out", vid sprängning, eller om den går utan att vara annonserad, eller görs i fel hål, eller hoppar av bordet så återplaceras den på fotpricken eller närmast bakom, se 1.4. Inga andra bollar återplaceras, dessa skall ses som gjorda.

9.10 Standard fel

Om spelaren begår ett standard fel så går stöten över till motståndaren. Den inkommande spelaren har då boll i hand över hela bordet, (se 1.5)

Följande är standard fel i Ten Ball:

- 6.1 Köbollen går i hål eller hoppar av bordet.
- 6.2 Köbollen träffar inte lägst numrerade bollen på bordet först.
- 6.3 Efter kontakt med köbollen måste någon boll gå i hål eller träffa någon vall.
- 6.4 När kön träffar köbollen måste minst en fot ha kontakt med golvet.
- 6.5 När någon boll hoppar av bordet.
- 6.6 Touché (reglerna för touché kan variera beroende på tävling).
- 6.7 Dubbelstöt/Pressbollar
- 6.8 Fösning.
- 6.9 Stöt när bollar fortfarande är i rörelse.
- 6.10 Vid boll i hand bakom kvarterslinjen, får köbollen inte spelas framför densamma.
- 6.12 Kön får inte användas som mätinstrument om den inte hålls i handen.
- 6.13 Stöta när det inte är spelarens tur (se även 6.16)
- 6.15 Långsamt spel (bara då shot clock används)

9.11 Allvarliga fel

Tre fel i rad gör att spelaren som begår felen förlorar upplägget. Vid osportsligt uppträdande (6.16) avgör domare eller tävlingsledare omfattningen av straffet. Följande alternativ är möjliga: Boll i hand, förlust av ett eller flera upplägg, förlust av match eller diskvalificering från tävlingen.

9.12 Dödläge

Om ett dödläge uppstår (se 1.12) där ingen av spelarna kan eller vill försöka avsluta upplägget, skall det spelas om. Den spelare som öppnade det aktuella upplägget öppnar även omspelet.